

Ervaring na een heupoperatie

'Poging tot ...'

De titel geeft waarschijnlijk richting aan jullie eerste gedachte en doet misschien het ergste vermoeden. Ik moet direct beamen, dat mijn ervaring tijdens mijn 'heup' in het ziekenhuis erg dicht in de buurt van dit scenario komt en een diepe indruk op mij heeft gemaakt. Ik loop al weken met het idee rond om het op te schrijven en te delen. Bij deze!

Dag 1; donderdag

Zoals bekend heb ik op donderdagavond een behoorlijke smak gemaakt. Mijn heup brak en ik werd in het ziekenhuis opgenomen. Na de röntgenfoto en een gesprek met de dienstdoende chirurg kwam ik op de afdeling chirurgie. De kamer was voor vier personen en geschikt voor man, vrouw, gender neutraal, jong en oud. Twee van de vier bedden waren bezet. Ik was de derde patiënt. Na alle interviews en plichtplegingen op zaal kreeg ik de kans om tot rust te komen en de gelegenheid om de omgeving in mij op te nemen. Tegenover mij lag een snurkende en geriatrisch patiënt. Schuin tegenover mij een oudere man. Hij liep alsmaar rond met een halfgevolde zak welke onder zijn pyjama hing. Het bed rechts van mij was leeg maar opgemaakt. Door alle nieuwe indrukken, geluiden en pijn sliep ik die nacht niet veel.

Dag 2; vrijdag

Vrijdagochtend vroeg, het was 06:00 uur, kwam de afdeling chirurgie tot leven. Mijn hartslag, mijn temperatuur en mijn bloeddruk werden gemeten. Ik kreeg morfine, in pil- en injectievorm en andere pijnstillers. Geen ontbijt, want ik was voor die dag in het operatieschema geplaatst. Ineens een hoop rumoer op de gang. Ik kon niet horen waar het over ging, ik was die taal niet machtig. Een groot gezelschap liep mijn kamer binnen. Ik telde er acht, mannen en vrouwen, geen goedemorgen. De drie vrouwen kon ik direct 'rubriceren'. Ik zag een oma, moeder en dochter. De gordijntjes werden gesloten en er was een hoop kabaal. De ochtendzuster lukte het uiteindelijk om de boventalligen van de kamer af te krijgen en de gordijntjes te openen. Er bleven er twee achter. Moeder en dochter. Oma was inderdaad oma en was vertrokken. Moeder en dochter had ik verkeerd ingeschat. De leuke dochter was de moeder en de minder leuke moeder was de dochter. Het kan verkeren ;-). Het drukke gesprek kon ik niet verstaan. De dochter, ik noem haar verder "B" had inmiddels een operatiejasje aan en lag in bed. B was en deed erg zielig. Mij keek ze niet aan. Om 07:00 werd B naar boven gereden. In de drie kwartier op zaal had B veel gedronken. Na ruim vier uur, ik was nog steeds in afwachting van mijn beurt, kwam B terug. Piepend, zuchtend, kermend. Op haar nachtkastje stond plots een potje met groene steentjes. Bingo! Ik herkende galstenen. Aha, B was aan haar galblaas geopereerd. Ik wist dit omdat ik in een ver verleden ook aan mijn galblaas ben geopereerd. Het credo was daarna: vooral niets eten op die dag. Moeder was weer present. Spreekuur of geen spreekuur. Tussen het knuffelen, huilen en aaien door kreeg B van alles toegediend. Nee, niet intraveneus ;-). Ik fronste slechts mijn wenkbrauwen. Na lang wachten was het mijn beurt. 'Fris en fruitig' ging ik de operatie in en fris en fruitig kwam ik de operatie weer uit. Om 17:00 uur was ik terug op zaal. Mieke was er al en zag aan mijn opgewekte gezicht dat alles goed ging. Ze wist dat al, de chirurg had Mieke vanuit de operatiekamer gebeld. Ik mocht direct eten! Wat een feest. Ik nam het er goed van, vier boterhammen, twee met jonge kaas en twee met salami. Kopje thee, heerlijk ;-). Kort daarna liep de visite voor B binnen. Wat een volk en wat een onverstaanbaar taaltje. Inmiddels wist ik natuurlijk wel wie of wat er naast mij lag ;-). Plots verdween iedereen achter de gordijntjes en kwam er een voor mij onbekende man binnen met twee witte plastic tasjes. Al snel bereikte een nogal sterke etenslucht mijn zintuigen. Was het Mediterraans of was het van nog verder weg? Door een kiertje in het gordijn zag ik ineens B aan de tafel zitten. Het gekreun en gejammer had plaats gemaakt voor een gezonde trek ... Wat ging er veel naar binnen. Ik wist direct hoe mijn nacht zou verlopen. Een paar uur na een galoperatie baggervet eten, dat gaat geheid en ernstig fout. Daar hoeft je geen internist voor te zijn ;-). Na een kleine vijftien minuten ging B weer naar bed, het gekreun en gejammer begon weer en mama deed er vrolijk aan mee. Het verplegend personeel was meerdere keren hoofdschuddend langsgelopen. Veel te laat, Mieke was al zeker een uur weg, vertrok, op één na, de familie van B. Mama bleef 'nog even' en vroeg zelfs om een bed voor de nacht. Zij was van plan om de nacht naast B door te brengen. Gelukkig werd dat, toch wel dwingende verzoek, geweigerd. Mama vertrok ook en het werd rustig. Het gekreun en gejammer bleef wel aanhouden. Uiteindelijk viel ik na lang proberen in een diepe slaap.

Ervaring na een heupoperatie

Dag 3; zaterdag

Mijn diepe slaap werd rond 02:00 ruw onderbroken... Het gekreun had plaatsgemaakt voor een ander soort herrie. Ik kon het niet laten en vroeg wat er was. "In verstaanbaar Nederlands zei B: "Ik ben zo misselijk en ik heb zo'n pijn". Ik drukte op mijn 'zusterbelletje'. Net voordat de nachtzuster de zaal op kwam gooide B er een enorme hoeveelheid troep uit. Net naast het papieren bakje en vol over de vloer. Ik voelde mij 'tevreden'. Het kan zo verkeren. De nachtzuster vloekte en mompelde iets. Zij moest die troep opruimen. B ging weer liggen en het kermen, kreunen en jammeren begon opnieuw, alleen veel heftiger. B vroeg nog wel of ze morgen weer naar huis mocht. Mijn focus lag op dat moment bij de enorme stank die, ondanks de opruimwerkzaamheden van de nachtzuster, nog duidelijk aanwezig was. De overburen waren door het rumoer heen geslapen. Uiteindelijk ben ik deels slapend en deels wakker de nacht doorgekomen. Mama was er de volgende ochtend vroeg. Kort na mama kwam er een volgende schare familie. Het was pas 10:00 uur en geen bezoeker. De zeer aardige zuster vroeg de meute om te vertrekken en pas bij het bezoeker terug te komen. Zij werd in de vreemde taal afgeblaft. Het viel mij op dat één iemand ineens perfect Nederlands sprak. Het kan zo verkeren. Op mama na vertrok de club uiteindelijk. Bezoeker 's middags en 's avonds? Hetzelfde scenario. 's Avonds kwam ook die man weer aan met twee witte plastic tasjes. B zat wederom aan tafel. De gordijntjes waren open, ik zag wat er naar binnen ging. Na de maaltijd en met een 'lopend' infuus ging B met haar gevolg naar beneden. Een bezoeker van een medekamerbewoner wist te vertellen dat B rokend gesignaleerd was. Ik kon er met mijn pet niet bij. Ik had wel een sterk vermoeden waarom B zo kermde en over een onbeheersbare pijn in haar buik sprak. Inmiddels liep de zuster af en aan met pijnstillers en infusen. Mijn sterke vermoeden? Bij het verwijderen van de galblaas gaat er op het resterende deel, het strengetje, een soort nietje. Ik heb zelf ook nog steeds zo'n nietje. Het duurt natuurlijk even voordat het strengetje 'waterdicht' dicht is. Kort na een galblaasoperatie zoveel en zo baggeret eten doet de galproductie in de lever toenemen en dat moet ergens heen... De natuurlijke route is ineens afgesloten, het lichaam zoekt een andere oplossing en er ontstaat druk op het nietje. Een 'klassieke' lekkage kan het gevolg zijn. Voor mij stond het al als een paal boven water dat B in dat scenario was beland. Maar ja, ik ben geen internist maar kan wel de was doen ;-). Ik kon het niet laten en deelde mijn vermoeden met één van de gasten van B. Uiteindelijk wordt het rustig. De avond eindigt en de nacht begint. Ik sliep als een roosje!

Dag 4; zondag

Het vroege ochtendritueel was mij inmiddels bekend. Het was wel verrassend om de drukte bij het bed van B te zien. Naast een specialist en zuster was ook een deel van de grote familie al vroeg aanwezig. Nu met Nederlandssprekende hulptroepen die zowel de specialist als ook de zuster het vuur aan de schenen legde. Papa was er ook weer en sprak, in de voor mij vreemde taal, op een scheldende manier mee. De specialist werd door de Nederlandssprekende hulptroepen op intimiderend wijze geïnterviewd. Hij liet zich niet uit het veld slaan en gaf aan, dat er wederom te veel familie aan het bed stond. Snel verliet het merendeel van de bezoekers de zaal. Kwestie van status. Van nature ben ik helemaal niet nieuwsgierig maar als gesprekken op luide toon gevoerd worden dan ga je vanzelf meeluisteren ;-). Er werd besloten tot een kleine ingreep. Uit de buik van B, daar zat nu de meeste pijn, werd in de operatiekamer vocht afgetapt. Kennelijk kon dan direct gezegd worden welk vocht het was. Aan het kleurtje. Ik twijfelde al niet meer en bij terugkomst van B werd mijn vermoeden bevestigd. Veel gal in de buik, het nietje was gaan lekken. Ik ben geen internist maar kan wel de was doen ;-). Het was tegen de middag en een groot deel van de familie was weer present. Zij kregen de uitslag en via de Nederlandssprekende hulptroepen gaf de vader mij een compliment. "Jij goede dokter". Immers, ik had de dag ervoor mijn vermoedens gedeeld. Ik glimlachte wat, kon niet zo goed uit de voeten met dat compliment en was ervan overtuigd dat het leed nu wel geleden was. Mieke lachte wat mee. B moest dus weer onder het mes. Dat zou die zondag vroeg in de avond gebeuren. Het bezoeker was voorbij. Iedereen vertrok behalve de moeder van B. Moeder verwende B met veel water, sinaasappel, mandarijntjes en een soort koekje. Ik fronste, evenals mijn twee overburen, de wenkbrauwen. De dienstdoende zuster had de moeder er twee keer op gewezen dat B nuchter moest zijn voor de operatie die onder narcose zou worden uitgevoerd. Moeder kon nu niet terugvallen op de Nederlandssprekende hulptroepen... Nadat ook de moeder was vertrokken ging B om 18:30 uur naar de operatiekamer. Om 21:00 uur werd B weer de kamer opgereden. De dienstdoende zusters deden hun uiterste best om B haar ogen te laten openen en wat te praten. B reageerde helemaal nergens meer op en aan de reacties van de dienstdoende zusters merkte ik een lichte vorm van paniek. Het leek wel of de gezondheidstoestand van B snel bergafwaarts ging. B had een zeer lage hartslag en bloeddruk. 'Het lijkt wel of ze er niet meer is' sprak de ene zuster. 'Zuurstof, zuurstof aansluiten'. De lichte vorm van paniek was overgegaan in echte paniek. In de muur naast mijn bed zat de zuurstofkraan. Snel werd er een slangetje aangesloten en ging B aan het zuurstof. 'Zeg eens

Ervaring na een heupoperatie

wat, doe je ogen eens open, wat voel je?’ Er kwam geen reactie van B. In een mum van tijd stond er ineens een leger van specialisten (die kwamen aangesneld op een stepje), verpleegkundig personeel van de IC-afdeling en veel levensreddende apparatuur op een karretje. Alle gordijnen op de kamer werden, in verband met B’s privacy, gesloten. Injecties, hoorde ik, werden in snel tempo toegediend. B’s ouders waren inmiddels ingelicht en onderweg naar het ziekenhuis. Omdat er zoveel mensen in en uit renden en daardoor de gordijnen weer open gingen kreeg ik alles mee. Ik vond ik het toch wel enigszins beangstigend. Zou dit de eerste mens zijn dat ik ‘zie’ overlijden? In militaire dienst heb ik als officier bij de geneeskundige troepen gediend. Op grond daarvan heb ik veel meegemaakt en gezien tijdens de oefeningen in Duitsland. Als er iets ernstig mis was gegaan moest ik mij in het ziekenhuis melden om het ‘logistieke’ deel te regelen. Al die herinneringen kwamen op deze zondagavond weer terug. Tussen al het kabaal door lukte het mij uiteindelijk om de aandacht te trekken van een dienstdoende specialist. Ik vertelde hem over de moeder die B voor de operatie zo verweerde met veel water, sinaasappel, mandarijntjes en koekjes. Ik zag de uitdrukking in het gezicht van de specialist veranderen. Hij bedankte mij en deelde mijn informatie direct met alle andere aanwezigen. Kennelijk gaf ik met mijn opmerking richting aan het oplossen van B’s probleem. Er werd direct contact gezocht met de IC-afdeling en mijn opmerkingen werd wederom gedeeld. B werd opgenomen op die afdeling omdat daar de specialisten werken die nu nodig waren om B te monitoren. Slechts bloemen en sportschoenen van B bleven als herinnering op mijn kamer achter. Ik heb geen idee hoe het is afgelopen.

Clou?

Ik heb geen zin om in bekende clichés te vervallen. Nuchter blijven voor een operatie is essentieel. Gevolg geven aan de adviezen van verpleegkundig personeel is absoluut noodzakelijk. Lak hebben aan die adviezen is ultiem dom. ‘Poging tot ...’? Ja, dit was voor mij een ‘poging tot ...’! In gang gezet door B’s eigen familie. Gevolgen? Gewoon doen waar je zelf zin in hebt en lak hebben aan de adviezen van deskundigen heeft tot gevolg dat er in extra dure maar volledig overbodige medische zorg moest worden voorzien. Ik weet zeker dat in B’s gemeenschap en omgeving verwijtend wordt gesproken richting ziekenhuis en personeel. Ik, en mijn overburen in het ziekenhuis, weten inmiddels beter...